

Betreft: Consultatiereactie Provinciale regietafel op wetsvoorstel 'Wet nieuwe regels over huisvesting vergunninghouders'

Geachte mevrouw Keijzer,

Namens de deelnemers aan de Provinciale Regietafel Drenthe reageer ik op het conceptwetsvoorstel 'Wet nieuwe regels over huisvesting vergunninghouders'. Dit voorstel verbiedt gemeenten om vergunninghouders uitsluitend op basis van hun status als statushouder voorrang te geven bij de toewijzing van sociale huurwoningen.

De voorgestelde wijzigingen zijn onuitvoerbaar, brengen gemeenten in een bestuurlijk onhoudbare positie en leiden tot aanzienlijke extra kosten. Daarnaast belemmert dit voorstel de integratie van vergunninghouders en zet het de toch al kwetsbare opvangketen verder onder druk.

Door deze wetswijziging dreigt de doorstroom van vergunninghouders naar reguliere huisvesting grotendeels stil te vallen. Dit zal direct voelbaar zijn in Ter Apel en omliggende Drentse en Groninger gemeenten, waar de druk op opvanglocaties al langer een kritiek punt heeft bereikt. Ook asielzoekers in het AZC en de noodopvang zullen de gevolgen ondervinden, omdat hun verblijf daar langer zal duren.

Het Kinderrechtencollectief, de Kinderombudsman en de Nationale Ombudsman hebben, samen met vele andere organisaties, herhaaldelijk gewezen op de schrijnende situatie waarin kinderen en gezinnen verkeren door langdurig verblijf in asielzoekerscentra en noodopvanglocaties. Deze wetswijziging zal die problematiek alleen maar verergeren.

Gezien de verstrekkende negatieve gevolgen verzoek ik u, namens de deelnemende partijen, dit wetsvoorstel te heroverwegen.

Kernpunten van onze reactie

1. **Onuitvoerbaarheid voor gemeenten en provincies** – Gemeenten krijgen een wettelijke taak, maar verliezen de middelen om deze uit te voeren.
2. **Hoge kosten voor opvang** – Een gebrek aan doorstroom leidt tot hogere kosten voor noodhuisvesting en opvangvoorzieningen.
3. **Negatieve impact op integratie** – Zonder huisvesting is een goede start in de Nederlandse samenleving onmogelijk.
4. **Ernstige gevolgen voor Ter Apel en omliggende Drentse en Groninger gemeenten** – De opvang raakt overbelast, wat leidt tot grote maatschappelijke en bestuurlijke problemen.

1. Gemeenten komen in een bestuurlijke spagaat

In de huisvestingswet 2014 is bepaald dat gemeenten vergunninghouders moeten huisvesten volgens een halfjaarlijkse taakstelling. Tegelijkertijd wordt het voornaamste instrument hiervoor – voorrang bij sociale huur – verboden. Dit plaatst gemeenten in een bestuurlijk onmogelijke situatie. Daarnaast biedt het wetsvoorstel geen volwaardig alternatief. Het leidt tot langere wachttijden in bepaalde regio's omdat vergunninghouders zelf gaan bepalen waar ze zich willen vestigen. Wanneer vergunninghouders lang op een woning moeten wachten, schrijven ze zich in bij een gemeente van hun eigen voorkeur. Dit ondermijnt de evenwichtige spreiding die het huidige systeem waarborgt.

De wachttijd voor sociale huurwoningen is in de Drentse gemeenten al meerdere jaren. Landelijk zelfs 7 jaar. Vergunninghouders hebben die wachttijd nog niet kunnen opbouwen en zullen daardoor structureel buiten de boot vallen. Dit leidt tot:

- **Hogere druk op noodopvang en tijdelijke huisvesting**, terwijl deze voorzieningen al overbelast zijn.
- **Overbewoning in bepaalde wijken**, omdat vergunninghouders mogelijk noodgedwongen bij familie of kennissen intrekken, wat gevolgen heeft voor toeslagen en de kostendelersnorm.
- **Een toename van ongewenste huurconstructies**, omdat vergunninghouders in wanhoop de informele huursector opzoeken, met alle risico's van dien.

De provincie heeft een toezichthoudende rol bij het huisvesten van vergunninghouders door gemeenten. Gezien voorgestelde wetswijziging en de onmogelijke taak voor gemeenten om aan de taakstelling te voldoen, is het voor de provincie niet mogelijk om de toezichthoudende rol uit te voeren zoals deze in de huisvestingswet 2014 staat omschreven. Dit wetsvoorstel botst dan ook met ander kabinetsbeleid, wat zorgt voor onduidelijkheid en rechtsongelijkheid. Gemeenten moeten vergunninghouders huisvesten, maar krijgen daar niet de juiste middelen of instrumenten voor, waardoor zij in een onmogelijke spagaat belanden.

Provincies worden hierdoor ook in een onmogelijke positie geplaatst. Zij moeten toezien op de uitvoering van de taakstelling, terwijl ze tegelijkertijd een verbod op voorrang moeten handhaven. Dit is niet uitvoerbaar.

2. Fors hogere kosten voor opvang

Wanneer vergunninghouders niet doorstromen naar reguliere woningen, blijven zij mogelijk nog langer in asielzoekerscentra en noodopvanglocaties met als gevolg:

- **Kosten voor noodopvang stijgen** – Het COA betaalt gemiddeld 100 euro per persoon per dag voor opvang. Zonder doorstroom kan dit oplopen tot 200 euro per dag.
- **De opvangcapaciteit raakt overbelast**, de reguliere opvangcapaciteit is al structureel te klein, waardoor steeds meer crisisnoodopvang nodig is.
- **Langdurige opvang zonder perspectief leidt tot spanningen en veiligheidsrisico's**, met negatieve gevolgen voor bewoners en medewerkers.
- **Doorstroomlocaties komen moeilijk(er) van de grond** – de financiering vanuit het Rijk aan gemeenten voor het realiseren van een doorstroomlocatie is gebaseerd op de tijdelijke opvang van een statushouder. Door de voorgestelde wetswijziging ontbreekt een realistisch perspectief op doorstroom van deze statushouder. Daardoor wordt het financiële risico voor gemeenten te groot om een dergelijke voorziening op te zetten.

Als daarnaast de Spreidingswet wordt ingetrokken, zal de druk op de opvanglocaties in Ter Apel en omliggende Drentse en Groninger gemeenten alleen maar verder oplopen en verergeren. Dit leidt niet alleen tot mensonterende situaties, maar ook tot enorme maatschappelijke en financiële schade.

3. Integratie wordt ernstig belemmerd

Een woning is de basis voor een succesvolle integratie. Zonder stabiele huisvesting wordt het voor vergunninghouders vrijwel onmogelijk om aan het werk te gaan, onderwijs te volgen of in te burgeren. Dit leidt tot langdurige afhankelijkheid van sociale voorzieningen en vergroot de kans op sociaal isolement. Wanneer vergunninghouders langdurig in tijdelijke huisvesting verblijven, raken zij

geïsoleerd van de samenleving. Dit belemmert participatie en maakt de uitvoering van de Wet Inburgering (WI2021) onnodig moeilijk. Dit leidt uiteindelijk tot hogere maatschappelijke kosten voor gemeenten en de samenleving als geheel.

4. Gevolgen voor Ter Apel, Drenthe en Groningen

Door de voorgestelde wetswijziging komt de doorstroom van vergunninghouders naar reguliere huisvesting grotendeels tot stilstand. Voor het aanmeldcentrum in Ter Apel en omliggende Drentse en Groninger gemeenten zal dit wetsvoorstel extra nadelige gevolgen hebben. De asielketen staat al onder grote druk en de capaciteit in Ter Apel zal zonder doorstroom zeker worden overschreden. Dit geeft op verschillende terreinen ongewenste situaties en verkleint maatschappelijk draagvlak. Ter Apel, als nationaal aanmeldcentrum, wordt door deze wetswijziging onhoudbaar.

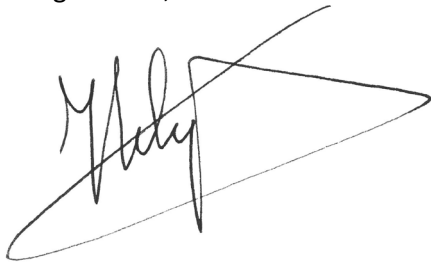
Conclusie: deze wet werkt niet

Gezien de verstreckende gevolgen verzoek ik u dit wetsvoorstel te heroverwegen.

De deelnemers aan de provinciale regietafel pleiten voor een integrale en samenhangende asielaanpak vanuit het ministerie van VRO en A&M, waarin zowel de opvang van asielzoekers als de huisvesting en inburgering van statushouders op een verantwoorde manier tot stand komen.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jetta Klijnsma', written over a large, light-colored, irregular scribble or background mark.

Jetta Klijnsma
Voorzitter Provinciale regietafel Drenthe